

so prispevali PZS, OLO Kranj, MLO Škofja Loka, tovarne, zadruge, razna združenja, sindikati, trgovska podjetja, obrtniki in privatniki v l. 1950 489.969 din, v l. 1951 1.255.297 din, v l. 1952 1.264.920 din in v l. 1953 550.255 din, torej skupno 3.720.150 din.

Udarniško delo se je nadaljevalo. Od blegaške ceste, do koder je bil mogoč prevoz z avtomobili, so udarniki znosili na vrh Lubnika do stavbišča vso opeko, deske in drugo gradivo ter sami opravili tudi vse betoniranje. Takrat je imelo društvo 600 članov. Pri delu pa so pomagali tudi člani obeh lovskih družin iz Škofje Loke in iz Zmincev, obrtniki, vojaki, šolska mladina, razni sindikati in organizacije. Bodi omenjeno, da je bilo tisto nedeljo, ko so nosili vrh stropnjake in strešno ogrodje, na delu 150 udarnikov in da so bili nekateri trami dolgi do 12 m, da jih je moralo nositi tudi 10 udarnikov, ki so spravili še tistega dne na vrh vse gradivo. Tudi članice društva in ostalih organizacij, žene in dekleta, so nosile, skladatale in kuhale ter tako pomagale vsaka po svojih močeh. Poudariti je treba, da je društvo imelo in ima vso pomoč v PZS, v organih oblasti in v organizacijah. Ves čas gradnje so dajali vso pomoč tudi Nacetovi iz Breznice, kjer je bila v začetku akcije celo kuhinja za udarnike. Pozneje je bila postavljena na vrhu baraka in v njej peč, da so kuharice kar na licu mesta oskrbele udarnike s hrano.

Končno je treba omeniti, da so bili ves čas gradnje na čelu odbora kot predsednik Tine Oman, podpredsednik Branko Šubic, tajnik Martin Savnik, blagajnik Savo Sink, dočim se je gospodar menjal; ob pričetku gradnje je to delo opravljal Janez Ravnikar, vso težo dela pa je nosil njegov naslednik Jože Cadež. Strokovno je vodil delo društveni član France Zontar, svoje markacijsko delo pa je vzorno opravljal najstarejši odbornik Lovro Planina. Ob skromni slovesnosti je vzdal spominski kamen tedanji predsednik MLO Škofja Loka, društveni član Ivan Brodar. Drugih odbornikov in članov ni potrebno posebej omenjati, saj je Dom na Lubniku dovolj glasna pričra njihovega požrtvovalnega dela. Še to bodi omenjeno, da so udarniki iznašli popolnoma svoj pozdrav: »Hojla!« Nazadnje so bili na vrhu Lubnika montirani še štirje reflektorji za razsvetljavo Doma, ki jih je društvu poklonila tovarna »Motor«. Za planinsko zastavo, ki jo je poklonila društvu Planinska zveza Slovenije, je bil preskrbljen drog in montiran železni podstavek. Novi Dom na Lubniku je ob veliki udeležbi planincev in prijateljev planinstva v nedeljo 24. maja 1955 svečano odprl naš rojak Boris Zihlerl.

Delo na Lubniku pa po otvoritvi Doma še ni bilo končano. Pozneje je bila preložena še spodnja škarpa in tako pridobljen prostor za plesišče. Višje pod vrh je bila prestavljena tudi baraka, kjer je sedaj shramba za različen material, poleg nje pa dozidan hlev za konja. Hlev je bilo treba še ometati in zaliti spodnjo škarpo plesišča. S pomočjo LOMO Škofja Loka in z delom vojaštva tukajšnje garnizije je bil v Dom na Lubniku napeljan telefon. Slovesna otvoritev nove telefonske zveze je bila v nedeljo 12. decembra 1954. V Domu na Lubniku je bila urejena tudi skromna knjižnica, ki razpolaga s precej letniki Planinskega vestnika in z raznimi drugimi planinskimi knjigami. Dne 15. maja 1955 je Planinsko društvo odkrilo na Lubniku spominsko ploščo prvima žrtvama nemškega fašizma Jožetu Pavlici in Jožetu Vergotu, ki sta bila ustreljena na vrhu Lubnika 19. oktobra 1941.

Med načrti PD Škofja Loka za bodoče delo je prav gotovo glavna naloga napeljava elektrike v Dom na Lubniku, ki je sedaj razsvetljen s pomočjo motorja in dinama. Predvidena je tudi zgraditev poletnega paviljona na prostoru, kjer je sedaj plesišče, in ureditev alpinuma na Lubniku. Akcijo večjega obsega pa bo zahtevala postavitev manjše kočice na Osovniku, ki je lepa in zelo obiskana razgledna točka.

Lovro Planina

DESETLETNO DELO TELOVADCEV IN ŠPORTNIKOV

Društvo TVD Partizan v Škofji Loki je po imenu mlado, z delom pa nadaljuje tradicijo telovadnega in športnega življenja Škofje Loke oziroma njenih predvojnih telovadnih organizacij. Kot društvo, katerega glavna naloga je vzgajati mladino v dobre športnike in telovadce socialistične domovine, je v desetih letih svojega delovanja pokazalo, da je vredno imena, ki ga je dobilo po borcih partizanih, ter da je svojo nalogo častno izpolnilo.

Sedanje društvo je začelo s svojim delovanjem 30. septembra 1945 ter se je najprej imenovalo Fizikulturno društvo v Škofji Loki. Prvotna pravila so namreč

v sestavu društva združevala tako telovadbo kakor tudi vso ostalo športno dejavnost. Zato je prvotni društveni odbor imel naslednje sekcije: telovadno, nogometno, lahkootletsko, drsalno, smučarsko, strelsko, fotosekcijo in sekcijo za letne igre. Iz takšne sestave tehničnega odbora je razvidno, da si je prvi odbor zadal nalogo, oživetiti vse športno življenje, vključno s telovadbo. Poglejmo, kako mu je to uspelo.

Začeti je bilo pač treba od kraja. Okupator je bivši sokolski telovadni dom v letih okupacije preuredil samo za kino predstave in uničil mnogo telovadnega orodja ter inventarja. Povzročena je bila velika škoda. In v takem položaju se je znašel prvi povojni odbor. Trdna volja do dela pa je premagala malodušje, med aktivnimi delavci je zavel duh novega časa in delo je začelo kazati svoje prve uspehe. Na podstrešju je bilo najdenega še nekaj telovadnega orodja, stara bradlja in drog, nekaj orodja se je nabralo še tu in tam in kmalu je v teh prostorih po štirih letih molka oživelo društveno življenje. Od tedaj so se začeli polniti telovadni prostori s pionirji, mladinci in odraslimi člani. Sekcije so začele.

Čeprav je bilo v sestavu društva mnogo različnih sekcij, vendar za vse ne moremo trditi, da bi bile aktivne, kljub temu, da so imele vse pogoje za nadaljnji razvoj. Najlepše uspehe je takoj pokazala telovadna, nogometna in smučarska sekcija, ostale pa so živetarile ali pa sploh prenehale živeti. V l. 1946 je bila ustanovljena še kolesarska, motociklistična in plavalna sekcija. Kolesarska sekcija je bila po številu precej močna, saj je štela 42 članov. Nekoliko šibkejši sta bili ostali dve sekciji, ki tudi nista pokazali pravega razmaha ter ostali kmalu samo na papirju.

Iz navedenega je razvidno, da društvo ni bilo ustanovljeno samo kot telovadno društvo, temveč da je bilo po svojem organizacijskem sestavu matica vsega telovadnega in športnega življenja. Kljub številni propagandi za vpis v posamezne sekcije pa društvo ni moglo poživiti celotnega svojega delovanja. Tako so posamezne sekcije začele počasi ugašati in ostala je samo še telovadba, nogomet in še nekatere, ki so se sorazmerno dobro razmahile ter tudi v javnosti pokazale precej lepih uspehov. Kakor pa je bilo pričakovati, je vodilno vlogo prevzela telovadba, ki je igrala in igra še dandanes glavno vlogo na polju telesne vzgoje v Škofji Loki. Preko 200 pionirjev in pionirk, mladincev in mladink ter članov in članic se dan za dnevom v popoldanskih in večernih urah izpopolnjuje v telovadbi. Žal moramo pripomniti, da v sedanjih vrstah ni starejšega vodniškega kadra, kakor tudi ne članstva, ki je bilo pred vojno glavna gonilna sila telovadnih društev. Le tu in tam so pokazali dobro voljo nekateri starejši člani in pomagajo pri vzgoji mladine.

V l. 1948 so se vsa fizikalna društva v Jugoslaviji reorganizirala. Telovadna društva so se osamosvojila ter dobila naziv Telesnovzgojno društvo »Partizan«. To ime je prevzelo tudi naše društvo. Pravi namen tega ukrepa je bil, še z večjo voljo propagirati telovadbo, ki je postala sedaj osnovna skrb novega društva. Od ostalih sekcij jih je večina že prej prenehala delovati. Živele so samo še nogometna, smučarska in sekcija za letne igre, kjer se je največ igrala odbojka. Kasneje sta se osamosvojili še smučarska in strelska sekcija, tako da so pod okriljem društva ostali samo še nogometišči, ki še sedaj uživajo podporo društva. Pokazalo se je, da je telovadba med mladino še vedno najbolj priljubljena in prav mladina je tudi temelj, na katerega se opira društvo. Da, ne more se sicer pohvaliti z velikim številom starejšega članstva, kakor je bilo to pred vojno, toda društvo se zaveda, da sloni vsa bodočnost na mladini in zato od nje s prepričanjem lahko pričakuje uspehov.

Delo in življenje v društvenih prostorih pa sta kmalu pokazala, da ti ne odgovarjajo več svojemu namenu, posebno ker niso bili urejeni za telovadnico, temveč so bile med okupacijo tu samo kino predstave. Treba je bilo zato ponovno preurediti prostore, da bi služili svojemu prvotnemu namenu, kar se je zgodilo v l. 1953. Tega leta je bila urejena nova telovadnica, glavna dvorana je zopet dobila dnevno svetlobo, počasi je bilo nabavljeno tudi orodje in drugi rekviziti in spet je bil storjen korak naprej v razvoju telesne vzgoje v našem mestu. V začetku je manjkalo tehničnega kadra, v teku let pa se je s sistematičnim vzgajanjem vodnikov iz mlajših vrst društvo opomoglo. Čeprav počasi, vendarle gotovo, so se večali uspehi. Posebno uspešno pa je bilo l. 1954, ko si je društvo oziroma njegovi telovadci in telovadke priborili že skoraj vsa prva mesta v okrajnem in okrožnem merilu. Skupno je bilo v tem letu prejetih za dosežene uspehe 74 diplom. Krono vsega dela in vzgoje pa predstavlja za naše društvo vrsta mladink 1. razreda, ki je v l. 1954 dosegla na okrožnem prvenstvu 1. mesto, na republiškem v Ljubljani 2. mesto, v l. 1955 pa poleg 1. mesta na okrajnem in okrožnem prvenstvu tudi 1. mesto

na republiškem prvenstvu v Kopru ter kot največji dosedanji uspeh častno 2. mesto na državnem prvenstvu v Nišu, kjer je vrsta z malenkostno razliko 5 desetink točke zaostala za prvoplasiranimi. Takšna je bilanca dela telovadcev v zadnjih desetih letih.

Precej živahna in delovna je tudi nogometna sekcija, ki deluje že od l. 1945 dalje ter se udeležuje vseh obveznih tekmovanj za prvenstvo Gorenjske. Tudi ta sekcija je zabeležila že nekaj lepih uspehov, saj je dvakrat osvojila prvenstvo Gorenjske in to l. 1947 in 1953. Enako uspešno je bilo mladinsko moštvo, ki je bilo prvak Gorenjske l. 1953 in 1954. Kljub raznim zaprekam se sekcija dobro drži in prejema zato od društvenega odbora polno pomoč pri svojem delu. Čeprav je naše društvo eno redkih, ki ima in podpira v svojem sestavu tudi nogometnaše, vendar je mnenje vseh, da je tak način sodelovanja edini pravilni izhod za obstoj takšne sekcije v našem mestu. Treba pa bo izboljšati disciplino v njenih vrstah ter pristopiti tudi k redni telovadbi, kajti telovadba je osnovna stopnja za razvoj vseh nadaljnjih športov.

V lanskem letu so se ponovno priključile društvu še košarkarska, namizno-teniška ter šahovska sekcija. Vse sekcije že redno delujejo, posebno lahko pohvalimo košarkaško, katera dosega na svojih tekmovanjih zavidanja vredne uspehe. Tako sedaj deluje poleg telovadbe v društvu še pet sekcij. Skupno šteje društvo 197 aktivnih članov.

Kaj pa načrti za bodočnost? Situacija je pokazala, da tudi sedanji telovadni prostori niso več kos svoji nalogi ter da so postali pretesni. Društveni odbor si je zato prav v letošnjem letu zadal nalogo, da reši vprašanje novih prostorov. S pomočjo LOMO Škofja Loka, ki mu je odstopilo v trajno last sosednjo bivšo Žebretovo hišo, je bil storjen prvi korak k nadaljnjemu delu. Po načrtu bo zadnji del stavbe porušen, kar se bo zgodilo že letos, medtem pa bodo pripravljene načrti za popolnoma novo preureditev prostorov, da bodo odgovarjali potrebam za dalj časa. Delo, ki se ga je lotil sedanji odbor, je težko, vendar upamo, da bo ob podpori vsega članstva ter ostalih simpatizerjev telesne vzgoje v Škofji Loki nalogo častno in zadovoljivo rešil, posebno, ker uživa društvo kot največja in najbolj delavna organizacija v našem okolišu polno podporo ljudske oblasti.

Ob desetletnici lahko s ponosom gledamo nazaj na delo društva pri vzgoji mladine. S svojim delom je dokazalo, da zna mladino pravilno vzgajati, saj je najboljši dokaz temu dejstvo, da mladina sama prihaja v vrste društvenih sekcij.

Valentin Pirč

LEP USPEH ŠKOFJELOŠKIH TESARJEV

Gradisovi lesni obrati v Škofji Loki se že ves čas od ustanovitve leta 1947 bavijo predvsem z izdelovanjem specialnih lesenih konstrukcij, ki jih potrebuje naše gradbeništvo za komplicirane industrijske in druge inženirske gradnje, in so s tekom teh let pridobili izredno bogate izkušnje prav v tej specialni panogi.

Ko je v preteklem letu prevzel Gradis po naročilu termoelektrarne Soštanj nalogo, zgraditi v čim krajšem času ogromen armirano-betonski hladilni stolp, sta projektant tov.inž. Martin Obrani in investitor izbrala način, ki zahteva v razmerju k velikosti objekta izredno malo betona in jekla, zato pa zelo komplicirano opažitev, zlasti pa mnogo dragega odra. Izbrani način konstrukcije je bil zato gospodarsko izredno ugoden, samo če bi se posrečilo skonstruirati opažne montažne elemente, ki bi jih lahko uporabili postopoma in s premontiranjem za vsó višino in obseg 60 m visokega stolpa, čigar premer znaša ob vzhodju skoraj 50 m.

V inozemstvu so doslej izdelali le nekaj takih objektov, vendar vedno z uporabo jeklenih odrov. Naša operativa s tako ogromno količino jeklenih odrov ni razpolagala. Zamisljena konstrukcija, ki je v statičnem, konstruktivnem in arhitektonskem oziru brezhibna, je bila gospodarsko ugodna le z nekim specialnim montažnim opažnim sistemom, ki ga dosedanja inženirska praksa doma in v inozemstvu še ni poznala.